
In memoriam

Zenonas Mačionis (1933–2002)

On June 16, 2002 Docent of Vilnius University Zenonas Mačionis suddenly deceased. Less than two months were lacking to his 69th birthday.

Z. Mačionis was born 12 August 1933 in the village Juostininkai of Anykščiai district. He finished the Kupiškis secondary school in 1952 as a gold medallist. After graduating from the Faculty of Chemistry of Vilnius University in 1957, he worked for two years at the leather factory “Elnias” in Šiauliai. In 1959–1962 Z. Mačionis was a post-graduate student of the Faculty of Chemistry of Belarus University in Minsk, where under the guidance of Prof. B. Yarofeev he prepared a doctoral thesis “Study of viscosity, compressibility and fluorescence of polymerhomologues of styrene, α -methylstyrene and cyclohexadiene-1,3 received by anionic polymerization, and their mixtures”. That doctoral thesis defended in 1964 was the first in Vilnius University in the field of polymer chemistry. Since 1962 Z. Mačionis had worked at Vilnius University – as senior lecturer in the Department of Chemical Technology at the beginning and as a docent in the Department of Polymer Chemistry later – all his active life.

Z. Mačionis was a very productive scientist and teacher. He prepared and delivered to students 10

different courses on Organic Synthesis, Polymer Chemistry, Polymer Physics, Technology of Plastics, Fabrication of Plastics, Adhesives, History of Chemistry, etc. His scientific interests were related to chemical modification of inden-cumaron resins, anionic polymerization, free-radical polymerization of cationic monomers. Z. Mačionis together with his colleagues published about 80 scientific papers and proceedings. He was also the main scientific supervisor of contracting projects carried out in the Department of Polymer Chemistry. Z. Mačionis contributed a lot to generating and solidifying Lithuanian chemical terminology, preparing and reviewing Lithuanian standards and entries to encyclopedias. Himself or together with his colleagues he published 11 requisite manuals and textbooks.

Since the schoolboy years Z. Mačionis had a disposition to humanities and even dreamed of studying journalism. That tendency persisted and became dominant in the eighties. Z. Mačionis translated from the Russian two auxiliary manuals for chemistry teachers, published three textbooks on history of chemistry “Origin of Chemistry in Lithuania”, “Chemistry in Vilnius V.Kapsukas University” and “From the History of Chemistry” and some articles in periodicals about outstanding Lithuanian chemists. Two original monographs of Z. Mačionis about famous Lithuanian chemists “Professor Vincas Čepinskis” and “Professor Kazys Daukšas” were published in the nineties. And a really tremendous work was “Explanatory Dictionary of Chemical Terms” published in 1997 under the guidance and editorship of Z. Mačionis. Recently he was working hard preparing the second renewed edition of that dictionary. The monograph “History of Chemistry and Biochemistry in Lithuania” was in his near future plans and reached the stage of data accumulation.

Z. Mačionis is thankworthy for his care of Faculty of Chemistry and entire Vilnius University. He established the museum of the Faculty of Chemistry, organized the decoration of the Faculty by stained glass windows, new Periodic Law tables, nice-looking billboards. Z. Mačionis contributed to the organization of the 400-year Anniversary of Vilnius University and was the main organizer of the 200-year Anniversary of Chemistry Teaching in Vilnius

University and of the meetings of graduate chemists of Vilnius University. Z. Mačionis founded and supervised the club of senior chemists, which has become very popular lately.

Z. Mačionis was very dutiful, self-rigorous and strict to colleagues and students. He was an intransigent fighter against social vices and evils, pointedly preached them down at the meetings and councils, wrote critical articles to periodicals. On the other

hand, he was an indefatigable advocate of culture, strived to implant love to the mother tongue, native culture, history, literature and theater.

Doc. Z. Mačionis was a member of the editorial board of the journal "Chemija".

Lithuanian chemists, science historians and colleagues will remember for a long time this hardworking, accurate, intelligent and initiative scientist, teacher and public man.

Doc. R. Makuška
Head of the Department of Polymer Chemistry,
Vilnius University

Zenonas Mačionis (1933–2002)

2002 m. birželio 16 d., eidamas 69-uosius metus, staiga mirė ilgametis Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto Polimerų chemijos katedros darbuotojas docentas Zenonas Mačionis.

Z. Mačionis gimė 1933 m. rugpjūčio 12 d. Anykščių rajone, Juostininkų kaime, valstiečių šeimoje. Medaliu baigęs Kupiškio vidurinę mokyklą, 1952–1957 m. studijavo Vilniaus universiteto Chemijos fakultete. Pagal paskyrimą dvejus metus dirbo Šiaulių „Elnio“ kombinate, 1959–1962 m. mokėsi aspirantūroje Baltarusijos universiteto Chemijos fakultete (vad. prof. B. Jarofejevas), 1964 m. apgynė pirmąją Vilniaus universitete disertaciją iš polimerų chemijos srities „Anijoninės polimerizacijos būdu gautų stireno, α -metilstireno ir cikloheksadieno-1,3 polimeranalogų ir jų mišinių klampos, spūdumo ir fluorescencijos tyrimas“. 1962–1969 m. dirbo Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto Cheminės technologijos katedroje vyr. dėstytoju, nuo 1969 m. – ten pat docentu, nuo 1971 m. – docentu Polimerų chemijos katedroje. Kurį laiką vadovavo fakulteto darbuotojų profsąjungos biurui, 1967–1974 m. buvo D. Mendelejevo chemikų draugijos Chemijos fakulteto tarybos pirmininkas.

Doc. Z. Mačionis buvo labai produktyvus darbuotojas. Jis parengė ir skaitė studentams net dešimt paskaitų kursų: Baltyminių medžiagų technologija, Pagrindinė organinė sintezė, Specialioji organinė sintezė, Stambiamolekulių junginių chemija, Polimerų fizika, Fizikiniai polimerų tyrimo metodai, Plastikų technologija, Plastikų perdirbimas, Adhezyvai, Chemijos istorija. Doc. Z. Mačionis dirbo mokslinį darbą anijoninės polimerizacijos, katijoninių polimerų sintezės, inden-kumaroninių dervų modifikavimo srityse, paskelbė apie 80 spausdintų mokslinių darbų. Jis buvo nepakeičiamas Polimerų chemijos katedroje atliekamų ūkiskaitinių darbų mokslinis vadovas. Doc. Z. Mačionis labai daug nuveikė įtvirtindamas ir kurdamas lietuviškąją cheminę terminiją, ruošdamas ir recenzuodamas Lietuvos standartus, straipsnius enciklopedijoms. Jo darbų sąrašė net 11 labai reikalingų mokomųjų leidinių.

Vidurinėje mokykloje doc. Z. Mačionis kurį laiką galvojo studijuoti žurnalistiką. Humanitariniai polinkiai išliko ir ypač išryškėjo nuo aštuntojo dešimtme-

čio pabaigos. Doc. Z. Mačionis iš rusų kalbos išvertė dvi pagalbines knygas mokytojams, 1984–1991 m. paskelbė tris Vilniaus universiteto ir Lietuvos chemijos istorijai skirtus mokomuosius leidinius „Chemijos ištakos Lietuvoje“, „Chemija Vilniaus V. Kapusko Universitete“, „Iš chemijos mokslo istorijos“, keletą straipsnių Lietuvos periodinėje spaudoje apie Lietuvos žymiuosius chemikus. Jis išleido monografijas „Profesorius Vincas Čepinskis“ (1992) ir „Profesorius Kazys Daukšas“ (2000). Didžiausiu, daugiausia darbo pareikalavusiu leidiniu buvo „Chemijos terminų aiškinamasis žodynas“ (1997), kurio atsakinguoju redaktoriumi buvo doc. Z. Mačionis. Pastaruoju metu doc. Z. Mačionis labai intensyviai dirbo ruošdamas spaudai antrąją, papildytą „Chemijos terminų aiškinamojo žodyno“ laidą, organizuodamas medžiagos stambiai monografijai „Lietuvos chemijos ir biochemijos istorija“ rinkimą.

Dideli Z. Mačionio nuopelnai Chemijos fakultetui ir visam Universitetui. Jo iniciatyvos, neišsenkamos energijos ir rūpesčių dėka Chemijos fakultete sukurtas muziejus, fakultete atsirado gražūs vitražai, auditorijose – Periodinės cheminių elementų sistemos lentelės, tvarkingos skelbimų lentos, vardinė prof. K. Daukšo auditorija. Jis buvo Chemijos fakulteto ir Polimerų chemijos katedros metraštininku, labai daug pastangų dėjo, organizuodamas Chemijos dėstymo Vilniaus universitete 200 m. jubiliejų, Vilniaus universiteto absolventų – chemikų susitikimus. Doc. Z. Mačionis įkūrė chemikų – senjorų klubą, kuris jo nuoširdaus darbo dėka tapo populiariu.

Doc. Z. Mačionis buvo labai pareigingas ir reiklus sau, kolegoms ir studentams. Jis buvo nesutaikomas kovotojas prieš visuomenės ydas ir blogybes, aštriai pasisakydavo susirinkimuose ir pasitarimuose, rašė kritinius straipsnius į periodinę spaudą. Kita vertus, jis buvo nenuilstantis kultūros propaguotojas, stengėsi skiepyti meilę gimtajai kalbai, krašto kultūrai, istorijai, literatūrai, teatrui. Jis buvo labai žingeidus, pats domėjosi ir skatino kitus domėtis mokslu, naujovėmis, siekė, kad informacija pasiektų kuo daugiau žmonių.

Lietuvos chemikai, mokslo istorikai ir visi, kurie pažinojo doc. Z. Mačionį, ilgai jį prisimins kaip talentingą ir be galo darbštų, tvarkingą ir iniciatyvų mokslininką, pedagogą ir visuomenininką. Jo šviesi asmenybė ilgiems laikams bus mums pavyzdžiu ir išliks gyva kolegų ir draugų atmintyje.

Doc. R. Makuška
Vilniaus universiteto Polimerų chemijos
katedros vedėjas